

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

72. ÅRGANG

5. MARS 1960

A V I N N H O L D E T :

ET NIFST REGNESTYKKE - HYRDEBREV FOR FASTEN 1960 -
LEGFOLKETS ANSVAR - GIFTE KATOLSKE PRESTER? - ALEC
GUINNESS - DE UDØPTE BARNES SKJEBNE - BLIKK PÅ TIDEN
- UTLANDET

NR
5

NESTE NUMMER UTKOMMER 19. MARS 1960.

- Liturgie roumaine de St. Jean Chrysostome.** Hele messen sunget på gresk og rumensk av Trajan Popescos utmerkede kor.
30 cm. plate, 33 omdr. kr. 40.—
- Vendredi Saint à Saint Julien le Pauvre.** Fra Langfredagsgudstjenesten. Trajan Popescos kor synger på gresk og arabisk.
25. cm. plate, 33 omdr. kr. 25.—
- Vèpres et Matines.** Potorjinskys berømte russiske kor synger fra officiet i de gamle klostre.
30 cm. plate, 33 omdr. kr. 40.—
- Quator Kedroff.** Fremragende russisk kvartett synger fra klostertilurgen.
25. cm. plate, 33 omdr. kr. 25.—
- Chant liturgique russes.** Kedroffkvartetten synger liturgisk musikk av Bortniansky, Tchesnokoff og Kedroff-père.
45 omdr. kr. 12.—

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 37 43.

Vennligst
ikke utsett innbetaling av kontingent lenger nå!

FYRINGSOLJE
brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Lillestrøm
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Trondheim
Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

**TV
RADIO
ELEKTRO**

H. GUSTAFSON A-S

Akersveien 19 Tlf. 42 50 17

ST. FRANCISKUS III. ORDEN
har møte fredag 11. mars kl. 19 i St. Halvards kirke.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE
Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,
Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Franciskushjelpens lege, dr. Margrethe Wehn, treffes etter avtale i telefon 56 60 78 onsdag kl. 18-19.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 6. MARS: 1. SØNDAG I FASTEN: Ep. 2. Kor. 6, 1—10. Ev. Matth. 4, 1—11. **Mandag:** Thomas Aquinas bekj. og kirkelære. **Tirsdag:** Johannes av Gud, bekj. **Onsdag:** Imbredag og Francisca Romana, enke. **Torsdag:** Ferialdag. **Freddag:** Imbre. **Lørdag:** Imbredag og Gregor 1., pave og bekj.

SØNDAG 13. MARS: 2. SØNDAG I FASTEN: Ep. 1. Tess. 4, 1—7. Ev. Matth. 17, 1—9.

Mandag: Ferialdag. **Tirsdag:** Ferialdag. **Onsdag:** Ferialdag. **Torsdag:** Patrick, bisk. og bekj. og kirkelærer. **Lørdag:** Josef, Kirkens beskytter.

SØNDAG 20. MARS: 3. SØNDAG I FASTEN: Ep. Efes. 5, 1—9. Ev. Luk. 11, 14—28.

GUÐSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården	8.30	
425287. Sogneprestkontoret 414161	9.45 m. eng. pr.	
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne,	8.30	10.30
Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	19.00	
St. Dominikus kirke, Dominikanerne,	8.15	11.00
Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	9.30	
Vår Frue Villus kapell, Montebello,	—	8.30
Ullernchausséen 52, tlf. 558121		
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimv. 309,	—	9.00
tlf. 21 25 87		
ARENDAL: St. Franciskus kirke,	8.00	10.45
Tyholmen, tlf. 2209		
BERGEN: St. Pauls kirke,	8.00	10.30
Christiesgt. 16, tlf. 15410	9.00	
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke,	8.30	10.30
Cappelensgt. 1, tlf. 832019		
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke,	8.30	10.45
Kongensgt. 9, tlf. 1438		
HALDEN: St. Peters kirke,	8.00	10.45
Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168		
HAMAR: St. Torfinns kirke	8.30	11.00
Torvgaten 113, tlf. 23751		
HAUGESUND: St. Josefs kirke,	8.30	11.00
Haraldsgt. 21, tlf. 3195		
HØNEFOSS: St. Theresia kirke,	8.00	10.30
Vesterngt. 5, tlf. 266		
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke,	8.00	10.30
Kirkegaten 3, tlf. 24225		
LILLEHAMMER: Mariakapellet,	—	10.00
Weidemannsgt. 3, tlf. 51650		
LILLESTRØM: St. Magnus kirke,	8.30	11.15
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke,	7.45	10.45
Sverresgt. 26, tlf. 50793		
STABEKK: Jesu Hjerter kapell,	8.40	10.40
Nyveien 17, tlf. 53 77 35		
STAVANGER: St. Svitun kirke,	8.00	10.30
Dronningensgt. 8, tlf. 25534		
SYLLING: St. Hallvards kapell,	—	—
tlf. 849028 (Drammen)		
TØNSBERG: St. Olavs kirke,		10.45
Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49		
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke,	8.30	11.00
Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd.	19.00	
tlf. 21214		
St. Elisabeth Hospitals kapell,	6.00	—
IIa, tlf. 20221		
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke,	8.00	11.00
Flintegaten 5, tlf. 2779		
MOLDE: St. Sunniva kirke,	8.30	11.00
Parkveien 23, tlf. 1100		
ÅLESUND: Mariabeimen,		11.00
Norvesund, tlf. 3066		
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94.	8.15	10.30
Biskopen og prestegrd. tlf. 3604		
St. Elisabeth hospital,	6.20	—
Mellomveien 15, tlf. 63		
BODØ: St. Eysteins kirke,	8.15	10.30
Hernesveien 22, tlf. 21783		
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke,	—	10.30
Strandgt., tlf. 1392	19.00	
HARSTAD: St. Sunniva kirke,	8.00	10.30
Skolegt. 4, tlf. 1205		

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

Et nifst regnestykke

Se godt på tegningen her nederst til høyre, som vi henter fra den våkne britiske ukeavisen «THE OBSERVER». De tre herrer — stormaktene! — sier til den underernærte vesle orientalske tiggeren: — *Dessverre kan jeg ikke gi deg noe. Du skjønner, han fyren her har fantastisk ødeleggende våpen, så jeg må koste på meg enda mer fantastisk ødeleggende våpen!*

Dette er verdenssituasjonen i et nøtteskall. Dette er tragedien. Også på denne siden av jernteppet — altså i den frie delen av verden — føler vi alminnelige mennesker vår håpløse maktesløshet overfor dette nifse regnestykket. Omtrent hver eneste eller hver annen måned «crasher» for eksempel et militærfly her i landet — det er like mye verdtt som en god skole, og for to av vrakene kunne vi reise et godt sykehus for våre ille forsømte nervesvake eller sinnssyke.

For noen år siden gikk presidenten i FAO — den internasjonale Landbruksorganisasjonen som skal forsøke å mestre sultens uhyggelige problemer — i protest fra sin stilling. Hvorfor? Fordi stormaktene, hvis rustningsbudsjetter går opp i astronomiske tall hvert år, nektet å bevilge så meget som verdien av ett enkelt middelstort bombefly til denne livsviktige organisasjonsarbeide.

I de ord Evangeliet gir oss ordrett fra Kristi munn finnes der noe som brått og uhyggelig tegner opp et mørkets mysterium: «Jeg ber ikke for Verden . . .» sier Kristus. Han som ga sitt blod og sitt liv for menneskene av en kjærlighet vi aldri kan måle, han ber overhodet ikke for Verden. Hva mener da Kristus med «Verden»? Ikke er det De Forente Nasjoner. Det er den makt som vi hver dag møter i vår morgenavis' overskrifter og som hånler av vår sorg over et bittert regnestykke: Dersom 1/10 — en tiendel! — av stormaktenes runstningsbudsjetter ble satt systematisk inn mot sult, sykdom, bolignød, ville vi allerede være langt på vei mot løsningen av noen av de problemer som er farligst for verdensfreden.

Det blir bare ikke gjort. Det sørger Verden for. Alle vil dette — også i den kommunistiske verden vil fler-

tallet av menneskene fred og fordragelighet og brød og lykke for alle. Men millionenes trang og vilje, på begge sider av en piggrådgrense, løper forgjeves storm mot en sterkere vilje som vil det anderledes: Verden.

«Vær frimodige — jeg har overvunnet Verden!» Ligger der i disse Kristi ord bare et håp for det neste liv, eller er de et lys for vårt liv her og nå? Å være kristen, det er å tro også det siste, og bevisst arbeide for at det må bli virkelighet. Hvordan?

Makt tyner man bare med enda større makt — dette er kapprustningens sinnssyke grunnregel. Og «Verden» er en makt som Kristus aldri synes å få advart sine disipler nok imot. Hvilken makt er da større enn Verdens? Kristus har i sitt ord og med sitt liv gitt svaret: Bare én makt er større enn Verden: *Kjærligheten* — den som han overvant Verden med.

Lar kjærlighet seg omsette i politikk? Kanskje. Noe annet håp er der ihvertfall ikke. Men kjærligheten er en sårbar og vergeløs ting — den stiller seg for hugg i håpet om at hugget ikke faller — derfor krever den mot. Det er så mye lettere å tale gjennom en vegg av våpen enn å investere sin egen sikkerhet og sine garantier i nestekjærlighetens hasardspill, og «kaste sitt brød på vannet», som Bibelen uttrykker det. Verdenshistorien avgjøres ikke gjennom flertallsbeslutninger, men ved blod og jern, sa Bismarck. Det er «realpolitikens» grunnlov, og den har bragt oss til veis ende i løpet av mindre enn hundre år — nå er der bare en eksplosjon mellom menneskeheten og det tomme rom. Dette er «Verden»: At forholdet menneskene i mellom bli ren «maktbalanse» som må opprettholdes med periodiske massemord forkledd som helteinnsats.

Her og der hører vi i dag, midt i realpolitikernes larmende og truende skryt om sine våpen, andre stemmer. En Albert Schweitzer, en Giorgio La Pira, en Abbé Pierre, en pater Pire. De viser oss andre akser og frontlinjer enn de storpolitikken regner med. Abbé Pierre taler ikke om spenningen Øst—Vest, men om en enda meget farligere: Spenningen Nord—Syd, misforholdet mellom rikdom og nød, mellom overproduksjon og underutvikling. Han er en kristen mystiker — men med statistikker og klare tall under armen og konstruktive planer i sin mappe. Han har — som få andre — studert det nifse regnestykket. Og han vet at vår fremtid avhenger ikke av større militære prosjekter, men av den ene ting: At Vestens mennesker overfører sin krigsøkonomi til et nestekjærlighetens korstog mot nøden. Gjerne gradvis og med rimelige garantier mot å bli

Hyrdebrev for fasten 1960

Jacob Mangers,
ved Guds miskunn og den Apostoliske Stols velvilje
Biskop av Oslo
til Bispedømmets presteskap og øvrige troende
hilsen og velsignelse i Herren!

Høytelskede i Herren.

Før Vår Herre forlot denne verden for å «gå hjem til Faderen», ga han det oppdrag til apostlene «å gå bort, lære alle folk og døpe dem i Faderens, Sønnens og den Hellige Ånds navn» (Matt. 28, 19.) Alt i begynnelsen av sitt offentlige liv hadde han sagt til Nikodemus: «Sannelig, sannelig sier jeg deg: uten at noen blir født pånytt av vann og den Hellige Ånd, kan han ikke komme inn i Guds rike» (Joh. 3, 5). Vår Herre gjør altså her dåpen til en absolutt betingelse for å kunne få del i Guds herlighet.

Dette viser oss at etter Kristi mening og vilje, er dåpen den åndelige gjenfødelse som setter oss i stand til å kunne leve Guds eget liv. I vår tid har mange mistet den dype forståelse for den indre sammenheng mellom dåpen og vårt evige mål som er Guds beskuelse. De savner forståelsen for at dåpen er begynnelsen på hele det åndelige livsløp og grunnlaget for alt kristenliv som må bygges opp på og utvikle seg av dåpsnåden.

Derfor vil jeg ved begynnelsen av denne hellige fastetid i all korthet minne dere om dåpsnådens ufattelige storhet og legge dere på hjerte de ord som kir-

helt vergeløs. Men at den gjør det — i stor målestokk. For klokken er fem på tolv.

For kristne, som tror at bønnens og forbønnens makt er en virkende kraft i menneskehetens liv, er der her en mulighet som er forholdt andre, til å bære ansvar og omsorg for sin samtid. På Verdens regnestykke kjenner vi svaret. Vårt håp følger en annen aritmetikk, der vi tør regne med en størrelse som hittil har vært verdenspolitikkens store ukjente x : *Kjærligheten*.

HRM.

kefedrene så ofte formante de kristne med: «Agnosce, o christiane, dignitatem tuam: kjenn, o kristen, ditt verd og din verdighet» (Leo I, Sermo de nat.).

Arvesynd og gjenløsning.

Gud har skapt menneskene, ikke for å gi dem bare den rent naturlige væren eller liv, men for å gi seg selv til dem på den mest fullkomne måte, gi dem del i sitt eget guddommelige liv eller væren. Skapelsens egentlige underverk ligger hinsides alt det synlige: Gud vil meddele seg som han er, guddommelig og guddommeliggjørende. Det er den dype betydning av ordene: «Han skapte dem i sitt bilde og i sin lignelse» (1. Mos. 1, 26), og det er skapelsens egentlige og dypeste grunn.

Det rent naturlige menneske er et vrengebilde av Guds skaperplan. Ved skapelsen føyde Gud seg selv liksom et naturlig element inn i mennesket, han var sluttsteinen i menneskets underbare bygning. Slik var det tilfelle med våre stamforeldre før syndefallet. Av naturen hadde de ikke dette guddommelige privilegium. Og da de ved sin ulydighet brøt sambandet med Gud mistet de ikke noe av sin menneskelige natur, men forfallet ble uundgåelig fordi sluttsteinen, Gud selv, Guds eget liv, ble revet ut av bygningen. Det var våre første foreldres store synd at de ved å misbruke sin frihet, ødela Guds underbare bygning og slik gjorde seg selv og alle sine etterkommere til et vrengebilde av Guds skaperplan. Det er arvesynden: at de nå kommer til verden uten å ha Guds liv i seg.

Likevel er og blir Gud menneskets eneste og siste mål. For at menneskene, trass i bruddet, skulle kunne nå dette mål, har Gud i sin miskunn og kjærlighet sendt oss en frelser, sin egen enbårne Sønn, som ved døden på korset sonet den menneskelige brøde, rettet i det vesentlige opp igjen den opprinnelige tilstand og ga oss muligheten og midlene til atter å kunne bli

innpodet i Gud og leve hans liv: «På en underbar måte har du skapt den menneskelige natur, men enda vidunderligere har du gjenreist den etter dens fall», heter det i messens liturgi. «Dere vet, skriver apostelen Peter, at dere ikke med forgjengelige ting, sølv eller gull, ble løskjøpt fra deres dårlige ferd som var arvet fra fedrene, men med Kristi blod, som blodet av et ulastelig og lyteløst lam» (1. Pet. 1, 18—19).

Sakramentene som nådekilder.

Hvilke er da de midler som gjør det mulig for oss å tilegne oss Frelserens soning og få tilbake Guds vennskap, så vi igjen kan leve Guds eget liv? Til det har Kristus grunnlagt sin Kirke som forvalter de såkalte nådemidler som han har gitt den: sakramentene. Gjennom den nåde Gud har knyttet til den gyldige og verdige mottagelse av disse sakramenter, forbinder han seg på nytt med menneskene og gir dem del i sin egen natur til oppnåelse av de høyeste mål både her i livet og i evigheten. Det kaller vi den helliggjørende nåde: Guds liv i oss. Selvfølgelig kunne Gud ha valgt en annen fremgangsmåte for å gi oss våre guddommelige barnekår tilbake, men i sin visdom ville han gjøre det gjennom synlige tegn som svarer til vår egen synlige natur. Den verdige mottagelsen av disse synlige nådekilder gir oss da også absolutt sikkerhet og trygghet for at vi er blitt delaktige i Guds eget liv.

Dåpen og dåpskarakteren.

Den første og absolutt nødvendige av disse nådekilder er *dåpen* som er døren til alle de andre. Uten den kan ingen gyldig og fruktbringende motta noe av de andre sakramenter og, etter Kristi ord, komme inn i himmelriket. Dåpen rensar fra arvesynden og blir derfor treffende meddelt ved overøsing av vann som jo er symbolet på rensing. Dåpen er den første forbindelse med Guds nåde, med Guds egen natur og liv. Den er så å si innpodingen av en vill plante — mennesket i arvesyndens stand — på Vintreet, Kristus, som gir den sin egen sevje, foredler og forvandler den til sin egen natur. Den Hellige Skrift kaller derfor dåpen med rette: «gjenfødelse ved vann og den Hellige Ånd» (Joh. 3, 5), «oppstandelse til et nytt liv» (Rom. 6, 3—6), «gjenfødselsens bad og fornyelse ved den Hellige Ånd» (Tit. 3, 5), «ny skapning i Kristus» (2. Kor. 5, 17), «ikledning av Kristus» (Gal. 3, 27). Den gjør mennesket til «Guds tempel» (1. Kor. 3, 16) og gir det «del i den guddommelige natur» (2. Pet. 1, 4).

Dåpen oppretter altså sambandet med Gud og er den ugjenkallelige opptagelse i Kristi mystiske legeme, Kirken. Så som den naturlige fødsel knytter til det menneskelige samfunn, slik er den overnaturlige fødsel ved vann og den Hellige Ånd den uløselige innlemmelse i Kristi og Kirkens overnaturlige samfunn. Og så som fødselen inn i et rent menneskelig samfunn som Staten eller Kommunen fører fordeler og plikter med seg, slik får også den som blir døpt, borgerrettigheter og borgerplikter i det overnaturlige samfunn som er Kristi Kirke. Den ville plante som er blitt innpodet på det sanne Vintre, må leve Vintreets liv, utvikle seg, vokse seg stor og kraftig, blomstre og bære frukt.

Dåpen preger også et uutslettelig kjennemerke, dåpskarakteren, inn i sjelen. Kristus og Kirken får en rett og et krav på den døpte som denne aldri mer kan unnsi seg, selv ikke når han er blitt døpt som

barn, slik som barn ikke kan unnsi seg de plikter foreldrene har påtatt seg for dem i det sivile liv. Selv synden kan ikke utslette dåpskarakteren, men da oppstår plikten å gjøre seg fri for synden og igjen bli et levende lem på Kristi legeme.

En som er døpt, er altså forpliktet til å leve i Guds nåde og personlig hellighet, forpliktet til et kristent liv, til overholdelse av Guds bud, til mottagelse av de sakramenter som styrker Guds liv i ham, fermingens, botens og især Alterets sakrament, forpliktet også til apostolatet, fordi dåpskarakteren er kilden til det almindelige prestedømme, som senere får sin vigsel mer ettertrykkelig i fermingens sakrament.

Dåpen er en høytidelig pakt mellom Gud og den døpte, en pakt som forplikter til å leve Guds liv og til å være et aktivt medlem på Kristi mystiske legem. Dåpskarakteren er det uutslettelige segl som stadfester denne kontrakt. «Er noen blitt en ny skapning i Kristus, skriver apostelen Paulus, da er det slutt med det gamle. Se, alt er blitt nytt. Men alt sammen er det av Gud som forlikte oss med seg ved Kristus» (2. Kor. 5, 17—18).

Barnedåpen.

Alt som hittil er blitt sagt om dåpen gjelder også barna. Helt fra de første kristne tider av har det vært praksis å døpe barna så snart det lot seg gjøre. Hør hva kirkefedrene sier om det. Origenes: «Kirken har mottatt fra apostlene at også barna skal døpes» (ep. ad Rom. 1, V). Den hl. Ireneus: «Kristus er kommet for å frelse alle, jeg sier alle som ved ham gjenfødes til Gud: spebarn og diebarn, unge og eldre» (Adv. hær. II, 22). Den hl. Kyprian som går mot dem som påstår at barn ikke skal døpes før etter åttende dag: «Vi alle mener at Guds nåde ikke må nektes noen som er født» (ep. 64, 2). Og den hl. Augustin: «Selv de små barn blir båret til kirken, og om de ikke kan løpe på egne føtter, så løper de på fremmede føtter for å bli gjenfødt . . . Ingen blant dere må forkynde en annen lære. Slik har Kirken alltid trodd, alltid holdt fast ved. Det har den mottatt fra de eldstes vitnesbyrd og det bevarer den urokkelig til tidenes ende» (Sermo 176). Også de tallrike innskrifter på gravstenene i Katakombene som taler om små barn som «døde etter å være blitt døpt», men «nå lever i Kristus», er et veltalende vitnesbyrd om at barnedåpen var i praksis hos de første kristne.

Uten tvil bygget de denne praksis på Bibelens klare ord: «Uten at noen blir gjenfødt ved vann og den Hellige Ånd, sier Kristus selv, kan han ikke komme inn i Guds rike. Det som er født av kjød er kjød, det som er født av Ånden er ånd» (Joh. 3, 5—6). Så lenge barna ikke er døpt er de «kjød», det vil si: har de ikke Guds liv i seg. Ved dåpen blir de «født av Ånden» og blir «ånd», det vil si: blir de «født av Gud og blir Guds barn» (Joh. 1, 12—13). Etter apostelen Paulus er alle som fødes til verden «av naturen vredens barn» (Ef. 2, 3), det vil si: smittet eller beheftet med arvesynden. Derfor må også alle gjenfødes til nådens liv for å kunne bli Guds barn og komme inn i himmelen.

Ikke å la sine barn døpe eller utsette dem for faren til å dø uten dåp, er en grov forsømmelse og en urettferdig og grusom maktmisbruk mot uskyldige og vergeløse mennesker. Selvfølgelig kan barn som dør uten dåp, ikke bli straffet eller dømt til helvete, fordi de ikke har gjort noen personlig synd. De vil i

den annen verden føre en tilværelse der de nyter en slags naturlig lykke. Men de vil aldri kunne få del i Guds eget liv, uten en særlig nåde fra Ham.

Ofte hører vi den påstand at barna, når de er kommet til skjels år og alder, selv må kunne velge om de vil bli døpt eller kristne. For foreldre som selv har fått dåpens og troens gave må dette være en vanskelig tankegang. Ved troen vet de, at fra første åndedrett av er barna deres — som ethvert menneske under arvesyndens lov — en slagplass for kampen mellom Gud og hans Fiende, mellom godt og ondt. De vet at det er en illusjon å tro at en kan nekte et menneske troens og dåpens nådegaver de fjorten—femten første og grunnleggende år av dets liv, uten å sette dets evige skjebne i den største fare. De vet at det finnes ikke noen «nøytral» barneoppdragelse. Fra første time av foreldreskapet *velger* de på sine barns vegne, med veldige og skjebnetunge konsekvenser for deres sjelers vel.

Det er derfor en hellig og streng plikt for foreldrene, en rettferdighetens og kjærlighetens plikt, å la sine barn døpe snarest mulig etter at de er født, så de blir gjenfødt til nådens liv og blir Guds barn. Guds øyne vil med glede og kjærlighet hvile på de hjem og familier der uskyldige barns sjel stråler i nådens overnaturlige skjønnhet.

Bloddåp og lengselsdåp.

Mange vil vel innvende at når dåpen er absolutt nødvendig til salighet, da kan faktisk største delen av menneskene ikke få del i Guds herlighet. Dette er jo en forferdelig tanke. Ja, og det pålegger oss alle å støtte apostolatet og misjonsvirksomheten: «Gå ut i verden . . . og döp alle», har Kristus sagt. Det er etter hans himmelferd den eneste *normale* vei til frelse.

Men Kirken har også til alle tider lært med grunnlag i selve Evangeliet, for det første: at *martyriet* — å bli drept for Guds eller Kristi skyld — erstatter vanndåpen hos dem som ikke er døpt. (Matt. 2, 16—18). Det kaller vi *bloddåp*. For det annet: at alle som lenges etter å motta dåpen, men er avskåret fra det, likeså alle som ikke kjenner til dåpen, men er fylt av den faste vilje alltid å holde Guds bud såvidt de kjenner dem, også får dåpens nåde. (1. Tim. 2, 4). Det kaller vi *lengselsdåp*.

Kristus forbyr oss å dømme om andre menneskers evige skjebne. Det er også en hemmelighet som er best bevart i Guds barmhjertighet. Hva vi vet fra Frelserens lignelser, det er at «mange skal komme fra Øst og Vest» for å sitte tilbords i Hans rike (Matt. 8, 11) og at noen av dem skal høre hva de ikke visste: at deres gode gjerninger vitner for dem, fordi det var Herren selv de tjente i Hans minste små, når de ga den sultne å spise, pleide den syke, kledde den nakne og trøstet fangen i hans fengsel (Matt. 25, 37). Her gir Evangeliet os et stort håp, på vegne av alle mennesker som av den gode vilje følger sin samvittighets lys. Guds veier er uransakelige.

Men til oss, sine døpte barn, har han med troen gitt klare og entydige bud som vi må sette alt inn på å oppfylle: Oss har han gitt å lære og døpe de mennesker han betror i vår varetekt.

Dåpspaktens fornyelse eller stadfesting.

Helt fra den kristne oldtid av har det vært skikk og bruk ved visse høytidelige anledninger å fornye dåps-

pakten for atter å bli levende minnet om Guds uendelige miskunn mot oss og om vår egen storhet og verdighet som Guds utkårne og arvinger til hans rike. Dåpsløftenes fornyelse, såvel fra oppvoksende barns som fra voksnes side, er altså ikke bare en handling der vi frivillig godtar det fadderne en gang lovet for oss. Nei. I kraft av selve dåpskarakteren er vi ugjenkallelig forpliktet til å leve etter dåpsløftene, og vi kan aldri ta stilling *mot* den.

Dåpspaktens fornyelse er altså snarere et uttrykk for vår takk og vår faste vilje å vise oss verdige den store nåde vi har fått i dåpen. Hvert år feirer vi med glede vår fødselsdag. Skulle vi ikke da også feire vår åndelige fødselsdag og takke Gud for at han har gitt oss del i sin egen natur, og bli mer og mer gjennomtrengt av vår storhet og verdighet som kristne? *Det* er meningen når vi påskenatten eller ved andre anledninger i fellesskap og med brennende lys i hånden høytidelig lover Gud å leve etter vår dåpspakt. Vi gir da tilkjenne at vi vil leve den oppstandne Frelseres liv i kraft av vår dåpsnåde. Derfor må påske alltid være for oss det glade minne om vår åndelige fødselsdag, om vår underbare gjenfødsel som Guds barn.

*

Høytelskede i Herren. Den hellige kong Ludvig IX av Frankrike var i den grad gjennomtrengt av dåpsnådens storhet og så fylt av takk for den at han pleide å kalle seg «Ludvig av Poissy», fordi det var i Poissy at han var blitt døpt. Det var hans heders-tittel. Det var langt mer for ham enn å være konge av Frankrike, mer enn all jordisk ære, makt og rikdom.

Ja, høytelskede i Herren, vår dåpsnåde er og må være vår hederstittel. Den overgår all verdens storhet. Tenker vi på det og er vi stolt av det? Tenker vi på vårt høye kalls herlighet som i ordets fulle betydning gjør oss til Guds sønner og døtre? «Kjenn, o kristen, din storhet, ditt verd og din verdighet». Vårt kristennavn må oppildne oss til å være hele kristne, store og sterke kristne, som ved eksempel, ord og dåd gjør vår dåpskarakter ære og rydder veien for Kristus og hans Kirke i verden.

Den hellige treenige Gud fyller dere alle med sin nåde og velsignelse, med kjærlighet til vår hellige kirke.

Gitt i Oslo 2. februar 1960.

† *Jacob Mangers*,
biskop.

FASTEMANDAT for året 1960

- I. Fastebudet som tillater et fullstendig måltid om middagen og et mindre om aftenen (eller omvendt) samt et par stykker brød om morgenen gjelder i vårt bispedømme *askeonsdag, langfredag, 7. desember* (dagen før Immaculatafesten) og *23. desember*.
- II. *Abstinensbudet*, som forplikter alle som har fylt syv år til å avholde seg fra kjøttmat, gjelder for *alle årets fredager, askeonsdag, 7. desember og 23. desember*.

LEGFOLKETS ANSVAR

Biskop R uth's hyrdebrev for fasten

Arets hyrdebrev fra den apostoliske vikar for Mellom-Norge, biskop Johannes R uth, former seg som en kraftig oppfordring til det katolske legfolk om å innta sin plass i apostolatet. Biskopen begynner med å minne om at der er noe som heter det alminnelige prestedømme, — alle døpte kristne er i en viss forstand prester for Gud. I Peters første brev heter det: «Dere er et kongelig prestedømme, et hellig folk — bestemt til å forkynne Hans stord d som har kalt dere fra m rket til sitt underfulle lys.» «Og legapostolatet,» sier biskopen da videre, «er altså så gammelt som selve Kirken, og har sin dypeste grunn i Kirkens innerste vesen.» Han minner om sammenligningen hos Paulus, som sier at vi alle, så mange som vi er, allikevel er ett legeme i Kristus — og derfor i vårt forhold til hverandre innbyrdes avhengige organer på dette legeme. Et legeme kan ikke trives når ikke hvert eneste av dets organer utøver sin funksjon i samvirke og samhold med alle de andre. Og slik er det nettopp med Kirken: «Er vi oppmerksomme på at vi alle sammen lever et felles liv i Kristus — og at Kirken derfor faktisk er Hans mystiske legeme, da er det uten videre klart hva Paulus mener med de nevnte ord. Han vil si at ingen prest kan si til menighetens legfolk: «Jeg trenger dere ikke» og heller ikke menighetens legfolk til sin sogneprest: «Vi kan godt klare oss uten deg.»

Selvfølgelig er det en del av Kirkens livsfunksjoner som bare kan utøves av en prest, og intet apostolat fra legfolkets side kan drives uavhengig av presteskabet. Men, understreker biskopen, «helt fra urkirkens dager av har legfolket hatt sin oppgave i Kirkens apostolat. Dertil kommer at Kirkens brennaktuelle oppgaver i dag overhodet ikke mer kan bli l st uten legfolkets medarbeid — og at de siste pavene derfor så inntrengende som aldri før har oppfordret til et harmonisk fellesskap mellom legfolk

og prest Alle v re prester vet at de trenger deres medarbeid. Det er ikke nok for dem at dere hver søndag kommer i kirken. De venter også at dere i bevisstheten om deres medansvar er rede til å gi dem et godt r d i menighetens anliggender og betrakter dere som jevnbyrdige «Guds medarbeidere».

Den eneste betingelse for et solidarisk samarbeid er altså den: at dere fullt og helt er overbevist om deres medansvar. Glem derfor aldri at dere ved dåpen er blitt innlemmet i Kristi mystiske legeme — og derfor som dets uunnværlige organer må utføre deres livsfunksjon.»

Men for at et slikt medarbeiderskap skal være mulig og kunne bli fruktbart, må det bygges på en levende tro: På enighet; på forståelse for annerledes troende, og innlevelse i deres vanskeligheter; på et ekte kristent brodersinn; på ydmykhet og beskjedenhet. «Apostolatets vesen,» sier biskopen til sist, er jo ikke noe annet enn en oppfyllelse av Kristi store bud: «Du skal elske Gud av hele ditt hjerte . . . og din neste som deg selv. Med hensikt har jeg derfor gitt avkall på å sende dere et arbeidsprogram med alle slags praktiske henvisninger, men bare minnet dere om legapostolatets egentlige vesen — om dets påtrengende nødvendighet i våre dager — dets kraftkilde som er Kristus selv — og det sinnelag som vi må ha n r all vår aktivitet skal bli til et fruktbart arbeid i Kristi tjeneste.»

«Når Paulus sier: «Alt dere gjør, skal være inspirert av kjærlighet» — så gjelder dette ganske særlig for alt det vi foretar oss i apostolatets tjeneste. V re medmennesker føler med en gang om vi i kjærlighet vil hjelpe dem — eller om vi bare vil gjøre propaganda for våre egne synspunkter. Uten kjærlighet er alle v re anstrengelser forgjeves.»

III. Fritatt for abstinensbudet, unntatt *askeonsdag* og *langfredag*, blir 1) de som pleier å få sin mat på spisesteder utenfor hjemmet, 2) gjester hos ikke-katolikker, 3) medlemmer og tjenere av en husstand der vert eller vertinne ikke er katolikker, 4) syke og rekonvalesenter, 5) de som er på reise.

IV. Sogneprestene har myndighet til av viktige grunner å dispensere *enkelte* troende fra faste- og abstinensbudet, og alle skriftefedre meddeles hermed samme myndighet for deres skriftebarn.

V. For at fastetidens  nd skal holdes levende, oppfordrer Kirken alle til å være særlig ivrige i andakts velsene og til å gjøre kj rlighetsgjerninger, særlig mot de trengende og syke. Derfor anmodes alle innstendig om i fastetiden minst én gang om uken å be den smertefulle rosenkrans og én gang om uken å be korsveien i kirken, og   overvære de såkalte fasteprekener om Kristi lidelse. Likeså skal alle som er i stand til det, i fastetiden legge en almisse, avpasset

etter deres økonomiske forhold, i de b sser som sal settes opp i alle kirker og offentlige kapeller med påskrift: «Fastealmisser». Disse fastealmisser skal nyttes til beste for v re kirkelige institusjoner.

VI. I de såkalte *lukkede tider*, d. e. fra og med *askeonsdag* til og med *første påskedag* og fra og med *første adventss ndag* til og med *julefesten*, må det ikke holdes høytidelige brylluper. I selve *faste- og adventstiden* skal de troende avholde seg fra *dans og andre støyende offentlige forlystelser*.

VII. Til å oppfylle Kirkens bud om *p skekommunionen fastsettes tiden fra Pasjonss ndag* til og med *Treenighetsfest*.

Gitt i Oslo den 2. februar 1960.

† *Jacob Mangers*,
biskop.

Olav Rørdam Bonnevie
— den første gifte katolske prest i Norden i moderne tid.

En usedvanlig begivenhet finner iår sted i Danmark. For første gang i våre land blir en gift mann viet til katolsk prest. Cand theol. O. Rørdam Bonnevie er født i 1906 i København. Etter sin utdannelse som prest i den evangelisk-lutherske danske folkekirke var han hjelpeprest i Nørresundby og Sundby-Hvorup 1932—33. Siden ble han sogneprest i Hellevad-Ørum i Ålborg stift 1933—45. Sistnevnte år ble han opptatt i den katolske kirke. En tid virket han som lærer. Fra 1953 til 1957 studerte han så katolsk filosofi og teologi i København og i Clervaux. I 1956 deltok han i ledelsen av Brevskolen Katolsk Orientering. I slutten av januar iår mottok han de lavere vielser i København, og i nær fremtid mottar han den egentlige prestevielse.

I en konversionsberetning (i «Kirken kalte min hjem», København 1959) skriver O. Rørdam Bonnevie blant annet at det var den katolske arv innen protestantismen som i høy grad, lenge uten at han selv var klar over det, beredte hans overgang til katolisismen:

«Grundene til, at jeg etter 12 års protestantisk sønnerstærtnina aik over til den katolske Kirke, er ikke så meget en beskrivelse af, hvordan jeg har søgt sandheden, hele sandheden, men snarere hvordan Gud i Jesus Kristus på manifolde måder har draget mig, vakt mig til at søge og hiulnet mig til at overvinde alle fordomme og hindringer på veien hjem til Moderkirken.

Det skete aennem en række små, men afgørende tiltraaelser, som jeg til at beaunde med knant nok laade mærke til, men som mere og mere ved Helligåndens veiledning aav mig lus til at se, at den katolske arv inden for folkekirken har en iboende konsekvens, og at denne konsekvens pæner mod Rom. Til sidst, aennem et flerårigt studium af katolsk teologi — samtidig med min næstærtnina — så jeg punkt for punkt, at den katolske Kirke havde ret. Det billedet, Luther havde aivet af den, var forvrænnet. I den katolske Kirkes ansigt genkendte jeg nu Kristi ansigt.

Derfor var min konversion ikke et brud, men en konsekvens, sandhedens konsekvens. Kaj Munk bevarede hele livet taknemmeligheden mod sin plejemoder. Også jeg kan stadig være taknemmelig mod min plejemoder, Folkekirken, fordi dens katolske arv førte mig tilbake til Moderkirken.»

Lite kjenner folk i alminnelighet til de katolske prester og om hva de egentlig står for. Men så meget vet de fleste: at de lever ugifte — i «sølibat». Det vet man, akkurat som man vet at den katolske gudstjeneste «foregår på latin». I virkeligheten er både den ene og den andre påstand en påtagelig forenkling av de faktiske forhold. Den romersk-katolske kirke anvender 14 — fjorten — forskjellige sprog i sine riter, og de fleste av dem kan en oppleve i én og samme verdensby, som for eksempel Paris, Roma eller New York. Det er ikke desto mindre sant at den latinske ritus er den avgjort mest utbredte i kirken verden over. Det skyldes ikke minst at det er den europeiske kristenhet som står bak misjonenes veldige ekspansjon i moderne tid.

På omtrent samme måte som de orientalske kirkeavdelingene innenfor katolisismen har sin særlige gudstjeneste og sitt eget liturgiske sprog, har de også sin egen kirkerett. Den fastsetter at biskopene og ordenspersoner — munk og nonne — skal leve ugifte. De øvrige prester — sekulargeistligheter — kan heller ikke motta ekteskapets sakrament etter at de er blitt presteviet. Men ingting står i veien for at ekte menn kan bli viet til prester. Da den rutenske kirke ved slutten av det 16. århundre forente seg med Rom, ble det også truffet en særavtale som gjorde det mulig for dens prester å være gifte.

Det fremgår altså av de historiske kjensgjerninger — og forøvrig også av Kirkens katekisme! — at prestenes ugifte stand ikke er noen guddommelig innstiftelse, og følgelig ikke noen absolutt nødvendighet. Det er Kirkens positive (og foranderlige) lovgivning som påbyr sølibat. Derfor kan Kirken også dispensere fra denne lov. Å velge den ugifte stand for Guds rikes råd, i Paulus' formaninger, i kirkefedrenes og tradisjonens vitnesbyrd. Og klosterlivet — som så ofte har vært forbildet for reformer av den katolske preste stand gjennom århundrene — forutsetter nødvendigvis sølibatet. Men at en katolsk prest gir avkall på ekteskapet er altså ikke en trosnødvendighet — det er en kirkelig ordning.

Alt dette vet jo enhver katolikk som virkelig kjenner sin tro. Ikke desto mindre virket det som en sensasjon i den katolske verden da pave Pius XII høsten 1951 ga den tidligere protestantiske tyske prest Rudolf Goethe lov til å motta prestevielsens sakrament, enda han var gift, og fortsatt aktet å være det. (En protestants ekteskap er som kjent helt og fullt gyldig og sakramentalt i Kirkens øyne). Noen år tidligere hadde en annen protestantisk prest som var gift, og som ønsket å bli katolsk geistlig, måttet bruke den usedvanlige utvei å gå over fra den latinske til den byzantinske ritus og kirkerett, hvor sølibatet ikke gjelder. En slik fremgangsmåte var selvfølgelig både tungvint og urimelig, og kunne ikke bli noen regel. Pius XII hadde bestemt seg for å løse problemet anderledes.

Hvorfor var dette særlige problem plutselig blitt aktuelt? Svaret ligger i det faktum at det ikke er

N SOM BEKREFTER REGELEN

GIFTE KATOLSKE PRESTER

sjelden å se protestantiske geistlige konverterere til den katolske kirke. Dermed trer de jo ut av sitt tidligere levebrød, men dette er neppe avgjørende — mange av dem er gått over i lærerstillinger o. l. innenfor den katolske kirke. Problemet er nemlig først og fremst ikke et materielt, men et åndelig problem. Det fremgår blant annet av det som pastor *J. M. Reuss*, rektor ved det katolske presteseminaret i Mainz, uttaler om bakgrunnen for pastor Goethe's prestevielse, — motiver som Pavestolen fant avgjørende for sin beslutning. Pastor Reuss skriver:

«Da han først var blitt katolikk, var det hans høyeste ønske å bli Jesu Kristi sanne prest. Hans ønske var, sammen med Jesus Kristus, å frembære messeofferet, meddele sakramentene, forkynne Evangeliet og på den måten arbeide for den enhet som Kristus har villet for alle sine disipler i den katolske kirke».

Det er ikke vanskelig å tenke seg inn i de tidligere protestantiske presters situasjon. Prestetjenesten var jo ikke for dem i første rekke et levebrød, men et *kall* til å tjene Gud på en særlig måte. Vel vil de etter sin konversjon kunne finne en annen stilling, men både deres utdannelse, erfaring og deres tidligere liv og innerste trang orienterer dem naturlig mot tjenesten som prest. Gifte seg gjorde de i fullstendig god tro og hensikt — de mente å tjene Gud etter hans hellige vilje som gifte prester i den evangelisk-lutherske kirke. Kan så virkelig et *sakrament*, i dette tilfelle ekteskapet, utelukke dem fra et kall som har orientert hele deres liv fra ungdommen av?

Pave Pius XII, som på så mange områder la for dagen en utpreget konservativ innstilling, viste her, som i en rekke andre viktige saker, et klarsyn og en åpenhet som hos ham røber den geniale sjelesørger og den store menneskevenn. Han ga Rudolf Goethe anledning til å motta prestevielsens sakrament i tillegg til ekteskapets.

Nå betyr dette selvsagt ikke at den katolske kirke på dette punkt har forandret sin lovgivning, eller har overveiet å gi avkall på en så velprøvet og verdifull tradisjon som prestenes ugifte stand. På den nylig avsluttede synode for bispedømmet Rom, hvis biskop Paven selv er, vakte Johannes XXIII alminnelig tilfredshet og tilslutning ved å befestet denne tradisjon som et stort gode. Og noen rent *praktisk* ordning er det jo ikke først og fremst: Den springer tvert om ut av Åpenbaringens klare tale og Kirkens konstante lære. Ikke som et *bud*, men som et råd og en tilskyndelse til å velge en stand som tillater en å vie sitt liv og sin gjerning uavkortet til arbeidet i Guds rike. «Den som kan forstå det, han forstå det!» sier Kristus, (Matth. 19, 12), og Paulus understreker: «Jeg skulle ønske at dere alle var som jeg selv (dvs. ugift) . . . Den som ikke har noen hustru, har omsorg for det som hører Herren til, hvorledes han skal takkes Gud. Men den som har en hustru, har omsorg for det som hører verden til, hvorledes han skal takkes hustruen, og han er delt». (I Kor. 7, 7 og 32—33). Dette er sannheter som Kirken aldri vil kunne fortie, og som den sam-

menholder i sin og de troendes bevissthet med respekten for ekteskapet som sakrament og som kall, slik som Kristus selv lærte oss det.

Tilfellet Rudolf Goethe er en av flere unntagelser som bare bekrefter regelen. Det er unntagelser som kan gjenta seg, der hvor lignende omstendigheter foreligger, og de personlige og almene hensyn gjør det riktig og rett. Allerede da Rudolf Goethe ble presteviet, forberedte en annen tidligere protestantisk prest seg til det katolske prestedømme med en tilsvarende dispens. Og tilfellet har gjentatt seg flere ganger i Tyskland i de senere år.

Vi visste dermed forlengst at det samme også kunne bli aktuelt for de nordiske land. På en forespørsel fra en av de nordiske katolske biskoper hadde allerede Pius XII svart at biskopen måtte søke for hvert enkelt tilfelle og at man ikke kunne gi noen generelle regler. Men enhver ansøking ville bli behandlet med imøtekommende interesse av Kirkens øverste myndighet.

På våre breddegrader har saken ikke vært aktuell før nå i den aller siste tid i Danmark. Allerede tidligere var en prest fra den danske folkekirke som gikk over til den katolske tro, blitt presteviet, men han var ugift. Nå blir en gift mann presteviet. En melding fra Danmark forteller at pastor *O. Rørdam Bonnevie*, som enkelte vil kjenne fra hans selvbiografiske innlegg i boken «Kirken kaldte mig hjem» (St. Ansgars Forlag, København 1959 — cf. «St. Olav» 1959, s. 334) har mottatt de lavere vielser og om noen måneder vil bli viet til katolsk prest. Den danske katolske biskop Mgr. Theodor *Suhr* har dermed tatt et initiativ som åpner viktige perspektiver. Selv om det er, og fortsatt vil være, en unntagelse fra en regel som Kirken med god grunn verner om.

1885

75 år

1960

*Blyvinduer
Glassmalerier*

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

*kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk*

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

Alec Guinness - mannen med de tusen ansikter

EN ROLLE FØRTE HAM TIL KIRKEN

Etter verdenssuksessen «Broen over Kwai» kjenner alle som overhodet interesserer seg for film den britiske skuespilleren Alec Guinness' navn og uttrykksfulle ansikt. Bildet her tilhøyre er ikke bare et rollebilde (fra filmen «Fangen»). Det forteller også noe om mennesket bak masken: Alec Guinness møtte troen og Kirken gjennom sin kunst. Denne artikkelen sier litt både om dette og om en av dem som igjen og igjen forsoner oss med en ille misbrukt kunstart.

«Guinness — De blir aldri noen skuespiller!» var det faste omkvedet Alec Guinness møtte i sin innbitte kamp for å komme til på en scene. Og det så virkelig ut til at han skulle bli tvunget til å gi opp: Et glass melk og en bolle var alt han hadde spist det siste døgnet, da Forsynet lot ham tumble inn i en statistrolle — som kinesisk kuli. Men derfra gikk det også fort oppover. Tre måneder senere hadde han sin første Shakespeare-rolle — og det er som en av Englands store Shakespearetolkere det engelske hjemmepublikumet lærte å kjenne ham. Når Alec Guinness imidlertid er blitt kjent verden over, skyldes det filmen. Det er nå ti år siden han med sin åtte-dobbelte rolle i *Kind Hearts and Coronets* la Europas og Amerikas filmpublikum for sine føtter. Og alle hans følgende store komiske suksesser — de som bidrar vesentlig til at engelsk film i 1950-årene tross alt er verd å nevne — har vi vel sett her i Norge: *The Lavender Hill Mob* — *Mannen i den hvite dress* — *Kapteinens paradís* — *Alle mann til sjøs* — *Ladykillers* — og *Bort i veggene* (*The Horse's Mouth*). I *Father Brown* hadde han vel for første gang en «katolsk» rolle, da han inkarnerte Chestertons underfundige preste-detektiv. Men det var gjennom sin hovedrolle i den amerikanske filmen som ble laget over kardinal Mindszentys skjebne — *The Prisoner* (Fangen) at Guinness også skulle møte sin egen skjebne. Det var en dyptgående karakterstudie av et til bunns fortvilet og ødelagt menneske, en «ferdig mann» i menneskers øyne — men vi aner at ingenting allikevel er tapt for ham, at han i siste omgang står som seireren — fordi ingen har kunnet slette *gudsbildet* av hans sjel, — og han vet det selv. Denne rollen ble for Guinness den avgjørende impulsen til å gå over til den katolske kirke.

— Jeg pleier ikke å snakke om det, sier han selv i et intervju; jeg kan ikke fordra konvertitter som går rundt og kjeder andre mennesker. Men siden De spør: Konversjonen har gitt meg en målestokk for min tilværelse. Den har hjulpet meg til å se tingene klarere enn før.

Det var under krigen jeg begynte å søke etter et ståsted. Jeg prøvde meg frem gjennom flere religioner, inklusive buddhismen. Men hos alle disse religionene oppdaget jeg en vesentlig feil: De manglet en fundamental sans for denne verden. Den gang pleide jeg å holde leven med min kone og si at «det ender nok med at jeg blir katolikk». Hun pleide å svare: «Det håper jeg ikke. Det ville ikke være til å holde ut.» Men etter krigen ble jeg mer og mer tiltrukket av den katolske kirke. Det tok lang tid. Der var mange spørsmål å stille, en grundig undervisning å komme igjennom...

Alec Guinness er en i privatlivet usedvanlig sky person. Han hater offentlighet og oppstuss. Det påstås at merker han at han er blitt gjenkjent for eksempel i en butikk, går han sin vei uten å kjøpe noe. Så snakker han heller ikke stort om seg selv; en av hans venner påstår at han er et slags en-manns-Tibet: En av den moderne tids best bevarte hemmeligheter! Han omtaler seg selv i tredje person: «Man ble skuespiller,» sier han, «for å unnsnippe fra seg selv.» Det er sagt at han finner seg selv ved å etterligne andre; og på scenen skjer noe lignende: Han begynner å skape en rolle *utenfra*, bestemmer først hvordan vedkommende skal gå og stå, hvordan han er kledd — og trenger så innover, lag for lag, inn til personlighetens kjerne, som han så identifiserer seg fullstendig med. Guinness synes i en helt usedvanlig grad å kjenne den *mangel på identitet* som må være enhver skuespillers forbannelse og nådegave — så lenge han bare er seg selv, er han ingenting, et null; han må skape for å være. — Guinness' fjes er til det ytterste anonymt, — et takknemlig underlag bare for en subtil maskeringskunst. Tro om ikke møtet med *Fangen* nettopp har gitt ham den identitet han har lett så etter — her, etter at hele den menneskelige, psykologiske mekanisme er demontert, plukket i stykker, oppdager han at der finnes fremdeles en diamanthård kjerne som ikke lar seg redusere, ikke lar seg fjerne, men motstår psykologens fineste instrumenter og hans mest subtile kirurgiske kunst — det er gudsbildet, som utgjør hver enkelts identitet. Men noen tar lenger tid og må søke mer intenst enn andre, for å finne ut hvem de er.

Men alt dette er aller høyest noe man kan gjette seg til. Guinness selv er til det ytterste sparsom med opplysninger om seg selv. Allikevel når noen spør, legger han ikke skjul på hva religionen er kommet til å bety for ham — og for hans familieliv:

— For tre år siden, da jeg var på Ceylon (for å filme *Broen over Kwai*, der han med sin oberst Nicholson skapte filmhistorie) — sendte min kone et telegram for å fortelle at hun var blitt opptatt i den katolske kirke. Det kom fullstendig overraskende på meg; jeg ante ikke at hun gikk til undervisning. Hadde jeg visst det, ville jeg nok ha protestert, av frykt for at hun gjorde det av hensyn til meg. Nå har vår felles tro på en dyptgående måte endret vår tilværelse. Det har gitt den en retning.»

Gjennomgangsfiguren i Guinness' komiske typegalleri er den sky, stillferdige lille mann, som en fiks idé imidlertid gir uanede skjulte ressurser, og kanskje også fører ut i et fantastisk dobbeltliv. Her i Norge venter vi nå med spenning på hans fremstilling av hovedrollen i Graham Greenes *Vår mann i Havana* — den tuslete og uanselige støvsugeragenten, som viser seg å gjemme mer enn ett ess i sitt erme. Også her har vi i virkeligheten å gjøre med en avsløring — eller en oppdagelse — av en identitet. Ikke minst derfor skulle det være ønskerolle for Alec Guinness — mannen med de tusen ansikter, som først fant seg selv da han fant Gud.

Kriton.

Alec Guinness: — Troen har endret vår tilværelse . . .

DE UDØPTE BARNES SKJEBNE

Den katolske kirke har aldri — som enkelte ikke-katolske kristne — lært at barn som dør uten dåp går fortapt. Ikke desto mindre er det naturlig at foreldre som befinner seg overfor den tragiske situasjon at deres barn er dødfødte eller dør før de kan bli døpt, føler seg tyngt av problemet om deres evige skjebne.

Med dem for øye gjengir vi her et utdrag av en artikkel som en tysk ordensprest, pater Bernhard Häring nylig har offentliggjort i tidsskriftet «Frau und Mutter», Düsseldorf. Pater Häring skriver blant annet:

«Ifølge den katolske kirkerett får udøpte ingen kirkelig begravelse. Bare de som hadde ønsket å motta dåpen, og som uten egen skyld dør udøpte, unntas fra denne regel. Det må vel sies å være i overensstemmelse med ånden i denne lov når en biskop betrakter de barn som er døde udøpte uten skyld fra deres kristne foreldres side som om de hadde ønsket dåpen.»

Pater Häring mener videre at der i vår tid foreligger vektige grunner for å ta opp til ny overveielse og revisjon den begravellespraksis som hittil har vært anvendt overfor dødfødte barn av gode kristne foreldre. En anmodning til de kirkelige myndigheter om dette, har foreløpig, i bispedømmet Limburg, ført til at en ny salme- og bønnebok godkjenner følgende

BØNN

ved et udøpt barns begravelse:

«Allmektige evige Gud! Du er Kongen, for hvem allting lever. Fra deg kommer vårt liv, og til deg vender det tilbake når den er ute, den tid som du har tilmålt det. Dine hender slipper intet av det du har skapt.

Vi overgir deg dette barns legeme til jorden. Du har vakt det til livet i mors skjød, og ifølge din uransakelige vilje har du kalt det til deg før det ennå kunne komme til å stå sin prøve her i livet.

Vi kjenner ikke dets skjebne, men vår tro sier oss at også dette ufullendte menneskeliv har en mening i ditt hjertes tanker. Så overgir vi oss da i din hellige vilje, i sikker tillit til at dette barn er skjult i din kjærlighet, som vil at alle mennesker skal komme til frelsen. Amen.»

BØNNENS APOSTOLAT

Pave Johannes XXIII er en bønnens mann, og de intensjoner han velger for det internasjonale bønnens samfunn som de nesten 500 millioner katolikker utgjør, viser at han ser på bønne som en av de store krefter i Kirkens gjerning og historie. For mars i år har Paven bedt katolikker verden over minnes to av hans hjerteanliggender. Det første er: *At de arbeider som forbereder det økumeniske kirkemøte må bli kront med hell.* Paven vet at det ikke bare er et spørsmål om dyktige medarbeidere og kompetente forberedende kommisjoner, men om en kjærlighetens, troens og ydmykhetens ånd i hele det katolske kristenfolk.

Det andre er: *At familielivet i Afrika må bli gjennomtrengt av de kristne prinsipper.* I disse årene formes hele den store verdensdels fremtid og skjebne. Paven vil at de kristnes bønn skal være med og gi dette kontinentets innbyggere en rik menneskelighet, bygget på det kristne familieliv.

Det er jo noe sludder at man skal hedre de unge fordi de er unge — eller de gamle fordi de er gamle. Noe av det tristeste i verden er det at de unge oftere fortjener å hedres enn de gamle. Ungdommen er en kamptid. Fra den kamp kommer de fleste forkrøblet, forrået, sløvet, overvundne. Men det skjønneste i verden er den alderdom som er seirrik, rank og stolt, — og dernest den ungdom som heller vil dø enn overvinnes av livets heslighet.

Sigrid Undset.

BLIKK på TIDEN

PATEREN OG LEGEN

■ En av fjorårets mest omstridte bøker i vårt danske naboland var professor (i medisin) Holger Møllgaard's populær-filosofiske verk «In Tyrannøs», der han blant annet retter en sterk kritikk mot den katolske kirkes visshet om å formidle en absolutt og fastlagt sannhet. Forfatteren tolker i virkeligheten en av de mest tidstypiske innvendinger mot Kirkens krav på autoritet, når han fastslår at «tilværelse er forvandling», dvs. en stadig fortsatt tilblivelse. Å være menneske er, både fysisk og psykisk, å befinne seg «underveis» i en stadig utvikling, og det er en illusjon, mener han, å forestille seg at en er «kommet frem» til definitive sannheter. Følgelig blir Kirken, «sannhetens støtte og grunnvoll» i hans øyne den store åndstyrann.

Dette er tankebaner som utgjør en hovedvei gjennom våre avkristnede samtidiges mentalitet. Det er derfor interessant å se en katolsk prest, dominikaneren pater Vincent Duclos, ta opp hansken gjennom en kronikk i kjøbenhavner-avisen «Information» (5. februar). Med støtte i en fransk katolsk tenker, Jean Guilton, påviser han det ensidige i Møllgaard's tankegang. Under alle livets forvandlinger, slik som vi iakttar dem ellers i naturen, gis der jo kontinuitet og sammenheng — noe som er og forbir konstant under endringene. Når det gjelder menneskenes sinn under de skiftende tider, er det nettopp Kirkens rolle å bevare dette konstante midt i utviklingen:

«Vi «oversetter» den åpenbaring som vi har mottatt fra Kristus til vårt eget sprog. Men hvordan skal vi få sikkerhet for at oversettelsen er pålitelig? Vil en selv kontrollere den, så krever det både tid og evner til å foreta langvarige og omfattende historiske studier, og allikevel kan en aldri oppnå noen slik sikkerhet. Derfor har Kristus overdratt Kirken læremyndighet. «Gå ut og lær alle folkeslag», «Den som hører dere, hører Meg». Når en katolikk av Kirkens hånd mottar en omskrivning av Åpenbaringen til sin tids eget sprog, yder hans tro ham visshet for at den er pålitelig. På den måten kan Guds ord tilpasse seg, så ethvert menneske til enhver tid kan ta imot det. Det er og blir livets ord, og ikke en død bokstav.

Apostlene og deres etterfølgere biskopenes læremyndighet er ikke noe slags maktran eller et tyranni, som en gang for alle fastslår hvordan sannheten skal formuleres. Læremyndigheten er den pedagog som garanterer for at denne sannhet bevarer intakt gjennom alle tilpasninger til skiftende sprog og tider. Den er grunnlaget for det bestående som utviklingen hviler på, og som derfor gjør den mulig».

ET OPPGJØR

■ At menneskelige meninger derimot forandrer seg, og ofte med fordel, det har dikteren Arnulf Øverland nylig gitt uttrykk for, i et foredrag i Det Norske Studentersamfunn. Interesserte kan studere det nærmere i tre kronikker i «Aftenposten» (17., 18. og 19. februar). Nå mener vi å vite at studentene hadde skumle planer om å be Øverland tale om en av sine mest omstridte bøker, under titelen «Kristendommen — den tiende landeplage» — 25 år etter». Det har visst ikke interessert ham, og selv om han neppe har forandret sin negative grunninnstilling til kristendommen, har hans uttalelser over temaet denne gang en roligere og tolerantere tone — i et fredelig naboskap av common sense og en og annen spissborgerlig truisme.

Ellers taler Øverland med inntrengende alvor om en fundamental omvurdering i hans overbevisning: Forholdet til den kommunistiske revolusjon. I en tid da en gruppe norske studenter kan få seg til å applaudere den russiske visestatsminister Mikojan's hårreisende uttalelse nylig, om at våre ungarske

flyktingers hender «drypper av blod», trekker han i korte, dramatiske trekk opp et hederlig menneskes omstilling i forholdet til et håp som brast. Noen av hans samtidige har såmenn vist seg å ha tykkere hud overfor en nifs og blodig virkelighet:

«Jeg tenkte: Russerne har hatt krig i en årrekke, deretter borgerkrig, deretter hungersnød. Nu bør de få være i fred noen år — så får vi se.

Og så fikk vi se!

— Et samfunn, behersket av en liten gruppe av politikere som bak lukkede dører førte en kamp på liv og død mot hverandre, — hvor morderne kledde seg ut i dommerkapper og kalte seg høyesterett! — og hvor tilslutt én mann hadde tatt livet av alle sine medbeilere og selv var eneveldig! — hvor proletariatet levde like usselt som noen gang under tsaren, og hvor en ny overklasse av kommisærer og politrukker hadde større privilegier enn den gamle overklasse noensinne hadde hatt.

— Et politi, inndelt i grupper som gjensidig spionerte på hverandre, og som var villig til å bruke sine maskingeværer og sine panservogner mot sivilbefolkningen hvor som helst, dersom det skulle være nødvendig — av hensyn til den ene mann, kamerat generalissimus!

Tilslutt var der vel ikke ett menneske, som ikke hatet Josef Stalin. Men de fikk ikke tatt livet av ham. De var lammet av skrekk. Alle visste, at de var overvåket. Ingen kunne stole på noe annet menneske.

Dette terrorssystem er ekspansivt. Det behersker det meste av Asia og halvdelen av Europa. Det utgjør en permanent og uttalt krigstrussel, som jeg tror vi skal ta alvorlig. Jeg synes vi bør verge oss mot å bli innlemmet i Sovjet-Unionen, om vi kan — det vil si, om vi får våpen, og om vi får hjelp».

Arnulf Øverland: Nye meninger — men ikke om alt.

EN ISFRONT . . .

■ I hele den kristelige presses bredde foregår for tiden en lidenskapelig diskusjon her i landet. Det gjelder økumenikken, de internasjonale kristne enhetsbestrebelsler, som fra lavkirkelig og pietistisk hold skrives iherdig ut som den store fare. Premissene er forskjellige, og tildels selvmotsigende: Liberal teologi og «katoliserende» tendenser — som vel normalt utelukker hverandre som ild og vann — nevnes i samme åndedrett. I virkeligheten er det vel den protestantiske kristenhets gjenoppdagelse av kirketanken, embetet, liturgien og sakramentene som faller det norske legfolket tungt for brystet.

I en artikkel i «Morgenbladet» (12. februar) retter sogneprest Aksel Solbu en inntrengende advarsel til sine trosfeller, om hva han kaller «kirkelig isolasjonisme». Selv et tiltak som den internasjonale bønneuke for kristen enhet, «på den måte og til den tid som Gud selv bestemmer», er blitt mistenkeliggjort og utskreket i de norske legmannsorganisasjoners organer, og der sies klart fra at noe kristent samfunn med katolikker kan selvfølgelig ikke komme på tale. Aksel Solbu har også — som en enslig ridder — det moralske mot å rette et kritisk søkelys mot en sak som, så vidt vi vet, ingen av hans kolleger har verdiget den ringeste protest siden krigen:

«Misjonstidendes artikkel er dessverre ikke enestående. Tvert om blir tilsvarende tanker fremholdt om og om igjen i en meget stor del av vår kristelige presse. Det gjelder f. eks. de to kristelige dagblad, som jeg har sagt opp begge to — jeg orket ikke mer! Nylig er den svenske eks-kommunist og kveker, journalist Bjørn Hallstrøm, dukket opp igjen som hovedleverandør av utenlandsnytt til den norske kristelige presse. Med kvekere, som forkaster både dåp og nattverd og setter «det indre lys» over Skriften, kan altså våre patent-lutheranere godt ha samarbeidet! Alt for år tilbake la man merke til Hallstrøms frene-

tiske hat mot alt katolsk, og hans propagandistiske fremstilling, med suveren forakt for de enkleste historiske fakta, synes å måtte være medbragt fra hans kommunistiske fortid».

Professor (ved Menighetsfakultetet) Olaf Moe søker ellers i en kronikk («Vårt Land» 12. februar) å innta et mer forsonlig standpunkt, og gyte olje på det opprørte hav. Desto mer sperrer en øynene opp ved hans konklusjon: Norske lutheranere skal delta i Kirkenes Verdensråd, ikke for å fremme, men for å forhindre en sammenslutning mellom kirkene, dvs. mellom visse kirker. Lenger rekker tydeligvis ikke trangen til kristen enhet:

«Og når det gjelder den gresk-ortodokse kirke kan evangeliske kirkers broderhånd til den også bety en moralsk støtte i dens motstand mot den romerske kirkes unionsbestrebelse. Derfor tror jeg ikke vi skal beklage at Den norske kirke er innmeldt i K. V.»

Norsk bidrag til økumenikken?

... OG ET VÅRTEGN

■ En ganske anderledes kristelig temperatur finner vi nå forresten i «Vår Kirke» (20. februar), som under den meget-sigende tittel «Forståelse krever kunnskap» bringer en artikkel av Kaj Erik Lindqvist om det instituttet som det Lutherske Verdensforbund har opprettet i København, med henblikk på et lojalt og objektivt studium av katolsk teologi og kirkeliv, — en sak som vi kommer tilbake til. Dette studiet er lagt i hendene på folk som før har vist stor evne til å sette seg inn i katolisismens *selvførelse*, og som har vist at de kan føre en rolig og fruktbar *samtale* over konfesjonsgrensene. Men professor K. E. Skydsgaard og hans medarbeidere skal nok måtte ta en og annen dyst for å holde det objektive opplegget i live:

«Skal de lutherske kirker nå til å lefle for Rom? Eller er det et nytt kamporgan mot pavekirken som er under oppbygging? Ikke alle Verdensforbundets medlemskirker ser med like vennlige øyne på det nye initiativ. En enkelt av dem, en liten isolert kirke i Afrika, som hadde romersk-katolsk misjon tett inne på livet, kunne gi sitt samtykke til det nye studiearbeide under synsvinklen: «studie i demonologi!» Til gjengjeld har mange av de store lutherske folkekirker innsett at Romerkirken nå engang er den lutherske kirkes egentlige motpart i den økumeniske samtale som må føres, og en slik samtale kan man ikke føre uten å forberede seg til den».

Og artikkelforfatteren avslutter med følgende forsonlige ord som står i en flatterende motsetning til den angstredne aggressivitet vi ellers vanligvis ser på kristent hold i Norge så snart den kristne hoved-konfesjon kommer inn i bildet:

«Det er meget — berettiget og uberettiget — av angst for katolisismen blant lutherske kristne. Men hvis de virkelig tør se situasjonen i øynene — se realistisk på sin egen kirkes feil og se realistisk på Romerkirkens *virkelige* bilde og ikke bare på dens skremmebilde, kan de se hvor viktig det arbeide er som Det Lutherske Verdensforbund nå tar opp.

Med professor Skydsgaard som leder blir det ikke tale om et tendensøst kirkepolitisk initiativ, men et sobert videnskapeleg forskningsarbeide som ikke skal måles med de skritt som bringer den lutherske kirke nærmere eller lenger bort fra Rom, men utelukkende med *sannhetens* målestokk».

Det kaller vi — allerede i mars — et umiskjennelig vårtegn.
Frater Candidus.

Glimt

Mennesket er aldri større enn når det kneler.

Blaise Pascal.

★

Man sier: Å være benådet. Hvilken visdom i et enkelt ord, og hvilken ydmykhet. Alt det likegyldige og uvesentlige i ditt liv kan du rose deg av å ha frembragt, overfor det egentlige er du stille. Det falt over deg, du visste ikke hvorfor.

Paul La Cour.

★

Gå ut, så går Gud inn. Dø du, så lever Gud.
Vær intet, og Han er. Slik følger du Hans bud.

Angelus Silesius.

FASTEPREKENER I ST. OLAVS KIRKE

Hver søndag kl. 19 i fastetiden, ved
pater Hanssen, O.F.M.

- 6. mars: «Guds Lam som tar bort verdens synder.» (Jo. 1, 29)
- 13. mars: «Jeg vil ikke synderens død, men at han omvender seg og lever.» (Esek. 33, 11)
- 20. mars: «Jeg er kommet for at dere skal ha livet — i overflod.» (Jo. 10, 10)
- 27. mars: «Jeg vil helbrede alle dine sår.» (Jer. 30, 17)
- 3. april: «Han bar sitt kors og gikk ut til det sted som kaltes Golgata.» (Jo. 19, 17)
- 10. april: «Fader, tilgi dem . . .» (Luk. 23, 34)

FASTEPREKENER I ST. HALLVARDS KIRKE

holdes i fastetiden hver søndag under høymessen kl. 10.30 ved pastor Anton Taxt.

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 8. mars. kl. 20:

ALBERT CAMUS — EN TOLKER AV VÅR TID?
Ved pater *Albert Raulin.*

I januar i år omkom Nobelpristageren Albert Camus ved en bilulykke — bare 46 år gammel. For mange står denne franske dikteren og tenkeren som legemliggjørelsen av femti-årenes livsfølelse — europeernes kamp med tilværelsens tilsynelatende meningsløshet midtveis i et århundre med store omveltninger. Pater Raulin vurderer mannen og verket.

Tirsdag 15. mars kl. 20:

NORSK SKOLE I EN KRISETID. Ved lektor *Fredrik Werring.*

Både som kunnskapsformidlende og som karakterdannende faktor er skolen i søkelyset for tiden — vi lever i en pedagogikkens skjebnetime. Lektor ved Christianssands Katedral-skole Fredrik Werring, som også er kjent som leder av den årvisse fransk-norske sommerskolen, tar her det norske skolevesenets krise opp til en nærmere drøftelse.

Bare når mennesket selv blir til intet, bare da kan Gud gjennomlyse det, så det ligner Gud. Når havet anstrenger all sin kraft, da kan det nettopp ikke gjengi himmelens bilde, og selv den minste bevegelse gjør det ikke rent igjen. Men når havet blir stille og dypt, da synker himmelens bilde ned i dets intet.

Søren Kierkegaard.

★

Troen på Gud er simpelthen det adekvate uttrykk for menneskets virkelige storhet. I alt annet er det under sitt mål.
Alf Larsen.

UTLANDET

JUGOSLAVIA

En folkestemning som de kommunistiske myndigheter synes å ha måttet bøye seg for førte kardinal Stepinac's bære fra landsbyen Krasic, hvor han døde i forvisning, og hvor det først var meningen at han skulle begraves, til den kroatisk hovedstaden Zagreb. Kardinalen ble begravet i sin katedral, etter fjorten års fravær fra sitt erkebispesete, og under veldig tilslutning.

Erkebiskopen av Wien, kardinal König, var nær blitt drept ved en bilulykke, da han bilte sydover til Zagreb for å forrette ved kardinal Stepinac's begravelse. Tåke og isete veier gjorde reisen særlig farlig, og i nærheten av Varazdin kjørte kardinalens Mercedes inn i en tung lastebil, i forsøket på å omgå en syklist. Sjåføren ble drept på stedet, og kardinalen og hans sekretær ble bragt til et nærliggende hospital med alvorlige ytre og indre lesjoner.

ROMA

En melding fra Rom til den engelske ukeavisen «Catholic Herald» fastslår at paven i år selv har forbeholdt seg åp-

ningen av fastetiden, ved askeonsdag å foreta askevigsel i dominikanernes hovedkirke Santa Sabina. Det ble antatt at paven ville gjeninnføre den gamle skikk at han på askeonsdag meddeler de kardinaler som befinner seg i Rom askekorset på pannen, under den messe som åpner fastetiden.

SPANIA

Katolsk blad om pressefriheten.

Det kjente katolske ukebladet *Ecclesia* — som redigeres av en jesuitt — bringer i et av sine siste nummer en tale av paven, der denne kommer inn på de misbruk pressefriheten kan føre til. Bladet kommenterer videre: «Slike misbruk finner man neppe i Spania idag. Men det ville være en feiltagelse å tro at vi kan avskaffe disse misbrukene ved radikalt å avskaffe friheten. Og den situasjon som vårt land befinner seg i idag, er snarere den motsatte av den som paven omtaler. Dersom det er så at friheten består i en rettferdig likevekt mellom hver enkelt og hans nestes rettigheter, kan synden like godt bestå i en mangel på frihet som i en frihet som blir drevet for vidt.»

TSJEKKOSLOVAKIA

Nytt ritual ved begravelser.

Ut fra det prinsipp at det ikke finnes noe liv hinsides, at alt hos menneskene er dødelig, at de bare lever videre i sine slektingers og venners erindring og i det de har gjort for samfunnet, har regjeringen i Tsjekkoslovakia opprettet et nytt ritual for begravelser. Etter kremasjonen skal benene knuses så de blir så små som gryn, og asken skal blåses for

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. verksted — Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags — Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed — Isenkramartikler — Elektrisk og Autogensveisning — Stanseartikler

Halden-firmaer

Karl Knap A/s

Tlf. 2710

Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning
Linoleum — Vaskemaskiner — Kjølenskap

ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK

Dører — Vinduer — Trapper

Tlf. 1630

A/S HALDEN BRYGGERI

E. Sem A/s

Bøker — Papir — Trykksaker

Fredrikshalds Meieribolag

HALDEN

Paul Johannesen

Alt i ux og optik

TELF. 20 11

Gunnar Setterquist

Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler

Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1

SKO

Hansen & Børresen A/S

Halden

HALDENS ARB. HANDELSFORENING

Alt i gode varer i våre avdelinger

F. JØRGENSEN

Aut. rørlegger - Rørhandel

Tlf. 1844 - 2535

Einar Jonassen

KOLONIAL

Tlf. 1896

SIGURD GRØNNERN

Manufaktur og utstyr

Tlf. 2746

HALDEN FARVEHANDEL

A. Sandaker, Torvet

Tlf. 1264

Martha Klein Ahlsen

Frukt - Sjokolade - Tobakk

Tlf. 1269

KARL STORM ANDERSEN

Fisk - Delikatesseforretning

Tlf. 1155 - Privat 1159

CHR. KLEIN

Bakeri & Konditori

Storgt. 26. Tlf. 1118

alle vinder. For denne «seremoni» kreves det imidlertid en offisiell tillatelse og den må utføres i overensstemmelse med foreskrevne former.

Uredni list i Praha oppgir de formaliteter som må følges: Mens den angjeldende person enda lever må han/hun oppgi i et begravningsbyrå det sted hvor asken ønskes blåst bort. I de tilfelle hvor dette ikke er blitt gjort, blir det de personer som påtar seg arbeidet med begravelsen som bestemmer stedet.

Det forlanges en minutiøs overholdelse av de «hygieniske forholdsregler». Gress skal dekke disse stedene og kuer får ikke beite der.

HAMAR
LEIF LIE BAKERI & KONDITORI Telefoner: Bakeriforretningen 23 123 Lies Konditori, Østre Torg 23 083
STAVANGER
HELGE HELGESEN Slakterforretning Pedersgt. 7 Tif. 22919
Sengeutstyr og Hvitevarer <i>Norem Baade's</i>
M. SKULEVOLD Spesialforretning for elektriske installasjoner
<i>Bernhard Krogh</i> STAVANGER Kolonial, melvarer & frukter en gros
LARS FOSS Møbelforretning STAVANGER
TEKNISK BUREAU A/S Tif. 27 030 - Stavanger

DRAMMEN	
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tif. 83 41 84 - DRAMMEN	
HAMAR	
A. BLYSTAD Torvgt. 56 Hamar Telefon 23 506 Skotøy og Herreutstyr	 Bok- og Papirhandel Tif. 23 900 - 23 911
 Tif. 22 744	Hedmark Cementvarefabrik E. GRILL FASTING Hamar Elverum - Stange - Kongsvinger
Ingeniør- og Rørleggerforretning Strandgt. 53, Hamar Telefon 21 520	Malermester WILLY NIKOLAYSEN Oplandsgt. 2 Tif. 23 741
	OSKAR WIIK Herreekviperer Skotøy Reiseartikler Strandgaten, Hamar
STAVANGER	
Stavanger Likkistefabrikk & Begravningsbyrå Jacob O. Krefting, if. 20 433 Magnus Madsen » 27 194	NORSKE MEIERIERS SALGSSENTRAL STAVANGER
HENRIK ØVREGAARD Sengklær - Utstysforretning Langemannsgt. 2 - Tif. 20 118	J. F. MARNBURG A/S Manufaktur og utstyr. Stavanger
MOES AKTIETRYKKERI Stavanger	 STAVANGER
OLAF L. MÜLLER Sykeartikler Drogeri og Parfymeri Stavanger	STAVANGER PLISSEFORRETNING Kjoler Bluser Undertøy

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

NOENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

OSLO

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B. NILSEN & CO's
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

VI PLANLØSER:

Storkjøkken - Kantiner og
bedriftsbespisning
Kjøle- og fryselagring

VI LEVERER:

Maskiner og utstyr for
storkjøkken
Kafeteriadisker og serve-
ringsutstyr - Kjøle- og
fryseanlegg

LEHM KUHL

NEDRE VOLLGATE 3, OSLO

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

WISBECH
ANTIKVARIAT

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

Johan Olsen & Sønner

Murmester-, Ingeniør- & Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90